

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 4.6.2014
COM(2014) 331 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET

**om Albanien framsteg i kampen mot korruption och organiserad brottslighet och när
det gäller reformen av rättsväsendet**

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET

om Albaniens framsteg i kampen mot korruption och organiserad brottslighet och när det gäller reformen av rättsväsendet

1. Inledning

Denna rapport läggs fram med anledning av rådets slutsatser av den 17 december 2013, där följande anges:

”Rådet kommer på grundval av en rapport som ska läggas fram av kommissionen att granska det fortsatta genomförandet av strategierna för kampen mot korruption och rättsliga reformer samt av nyligen antagen lagstiftning av relevans liksom den fortsatta trenden med förebyggande utredningar och lagföring, även inom området organiserad brottslighet. Mot bakgrund av denna rapport och förutsatt att Albanien bygger vidare på de uppmuntrande framsteg som gjorts hittills ser rådet fram emot ett beslut om att bevilja Albanien status som kandidatland i juni 2014 med förbehåll för godkännande av Europeiska rådet.”

I enlighet med rådets begäran är denna rapport främst inriktad på kampen mot korruption och organiserad brottslighet och på reformen av rättsväsendet. Den lyfter också fram en del andra centrala händelser som är viktiga för Albaniens EU-integration. Rapporten avser tiden efter den senaste lägesrapporten¹ och bygger på uppgifter som samlats in och analyserats av kommissionen, bland annat information från det berörda landet, inbördes utvärderingar och regelbundna kontakter med medlemsstaterna och internationella organisationer.

Under den period som täcks av rapporten har den albanska regeringen vidtagit konkreta åtgärder och visat fortsatt politisk vilja att genomföra EU-relaterade reformer inom en rad olika områden. I november gick regeringen samman med oppositionen för att anta en resolution om EU-integration. Båda sidor har därefter fortsatt att stödja EU-integrationen, även om det har blivit svårare att skapa ytterligare samförstånd på grund av ett allt hårdare tonläge mellan regeringen och oppositionen, som bland annat lade ned sina röster i viktiga omröstningar i vissa parlamentariska utskott.

I november inleddes en högnivådialog om viktiga prioriteringar för att främja Albaniens EU-integrationsprocess genom att fokusera på de viktigaste reformerna. Vid högnivådialogens andra möte i början av mars lade Albanien fram en färdplan som stakar ut vilka åtgärder landet ska vidta på medellång sikt för att uppnå de viktigaste prioriteringarna

¹ Kommissionens senaste utvidgningspaket, vilket inkluderar lägesrapporten om Albanien, offentliggjordes den 16 oktober 2013.

inför inledandet av anslutningsförhandlingar. Vid detta möte slöt både regeringen och oppositionen upp på ett konstruktivt sätt bakom de EU-relaterade reformerna.

2. Den senaste utvecklingen

Den nya **lagen om offentlig förvaltning** trädde i kraft den 26 februari 2014 och dess sekundärlagstiftning antogs i tid för att kunna träda i kraft den 1 april. Detta var ett stort framsteg för att öka professionalismen och meritokratin och för att bekämpa politisering, ineffektivitet och korruption inom ett stort antal offentliga organ. Det är mycket viktigt att kontrollera att lagen tillämpas. Sedan oktober har frågorna om **uppsägningar** och nedflyttningar i lönegrad, främst till följd av disciplinära åtgärder och omstruktureringar inom offentliga institutioner, skapat politiska spänningar. Mot denna bakgrund införde regeringen ett anställningsstopp under perioden mars–juli, så att den nya lagen om offentlig förvaltning skulle kunna genomföras fullt ut, för att på detta sätt försöka garantera en stabil och öppen rekryteringsprocess. Det är mycket viktigt att den gällande lagstiftningen och domstolsbeslut respekteras fullt ut.

Parlamentet har vidtagit åtgärder för att stärka sin tillsynsroll över självständiga institutioner. Det har emellertid förekommit kontroverser kring strukturen, utnämningsförfarandena och verksamheten vad gäller flera självständiga institutioner och myndigheter som är ansvariga inför parlamentet. Den gällande lagstiftningen måste genomföras fullt ut och dessa institutioners professionalism måste förbättras. Att chefer och styrelser i dessa institutioner fortfarande väljs med enkel majoritet i parlamentet är ett problem, eftersom detta riskerar att påverka deras oberoende. Det vore bra om nya lagstiftningsförslag, till skillnad från lagstiftningen om Överinspektoratet för deklaration av tillgångar och intressekonflikter, granskades av internationella experter. Den albanska regeringen har därför begärt en inbördes utvärdering för att analysera de självständiga institutionernas funktion, struktur och kapacitet i syfte att stärka deras funktion och oberoende.

Regeringen fortsätter att driva frågan om **ekonomiska reformer** och ökad ekonomisk styrning för att få igång tillväxten och stärka konkurrenskraften. Ett nationellt ekonomiskt råd, som har premiärministern som ordförande och i vilket näringslivet deltar, har inrättats för att ge vägledning när det gäller ekonomiska reformer och se till att dessa utformas på ett konsekvent sätt. Den makroekonomiska stabiliteten fortsätter att främjas av en sund penningpolitik, och inflationen är fortfarande låg. Den mycket välbehövliga budgetkonsolideringen kommer att underlättas av det låneavtal som har ingåtts med Internationella valutafonden (IMF). Det kommer att göra det möjligt att reglera stora eftersläpande betalningar över en treårsperiod och främja betydande reformer när det gäller förvaltningen av de offentliga finanserna, beskattningen, pensionssystemet och energisektorn. Reformerna har redan lett till ökade intäkter från skatter och tullar, och utredningarna av momsundandragande och momsbedrägeri har ökat. Det ekonomiska och finanspolitiska programmet för åren 2014–2016 utgör ramen för främjandet av tillväxt och makroekonomisk stabilitet och anger vilka strukturreformer som måste genomföras inom vissa viktiga områden för att bland annat öka respekten för

rättsstatsprincipen, förbättra företags- och investeringsklimatet samt angripa problemen på arbetsmarknaden.

När det gäller krisen i Ukraina och ***anpassningen till den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp)*** har Albanien ställt sig bakom alla EU:s uttalanden och ståndpunkter.

3. Åtgärder mot korruption

De albanska myndigheterna har sedan oktober stärkt ***den rättsliga och institutionella ramen för korruptionsbekämpning*** ytterligare. I november utsågs en nationell samordnare för korruptionsbekämpning som samordnar statliga myndigheters och självständiga institutioners agerande på både central och lokal nivå. För att främja denna process har ett nätverk av kontaktpunkter för korruptionsbekämpning inrättats på alla fackministerier och självständiga institutioner. Kontaktpunkternas uppdrag är att rapportera till den nationella samordnaren, erbjuda vägledning för relevanta tjänstemän och övervaka genomförandet av strategin för korruptionsbekämpning inom sina respektive institutioner och ministerier. Efter omfattande samråd med det civila samhället och den privata sektorn slutförde den nationella samordnaren i april den nationella strategin för korruptionsbekämpning, som nu måste antas. Strategin måste nu följas upp med omfattande handlingsplaner.

Genom ändringar i straffprocesslagen som antogs i mars har ansvaret för ärenden som gäller korruption bland högt uppsatta statliga tjänstemän överförs till åklagarmyndigheten för grov brottslighet och domstolen för grov brottslighet, med undantag för ärenden som gäller missbruk av tjänsteställning. Aktiv och passiv korruption bland domare, åklagare, domstolstjänstemän, högt uppsatta statliga tjänstemän och lokala folkvalda hanteras nu av domstolen för grov brottslighet i syfte att skärpa fokuseringen på korruption på hög nivå. Definitioner av ”högt uppsatta tjänstemän” och ”lokala folkvalda” måste införas i lagstiftningen.

I mars blev det möjligt enligt lagen att beslagta eller konfiskera olovliga tillgångar till följd av korruptionsbrott.

Ett förslag till en ny lag om tillgång till information lades fram i maj. Genom lagen införs administrativa påföljder och förfaranden för granskning av klagomål som inges till kommissionen för rätt till information och skydd av personuppgifter.

Lagarna om deklaration av tillgångar och intressekonflikter, som ändrades i april 2014, håller nu på att antas formellt. Den ändrade lagen om intressekonflikter innebär att förbudet mot att ingå avtalsförbindelser med offentliga organ utvidgas till att även omfatta domare och åklagare i första instans och på appellationsnivå. Framläggande av falsk information blir dessutom en straffbar handling, vilket visar viljan att angripa intressekonflikter. Lagen om deklaration av tillgångar ålägger nu statliga tjänstemän att deponera tillgångar som överstiger 1,5 miljoner albanska lek (omkring 10 700 euro) i en bank.

När det gäller **samarbetet mellan brottsbekämpande myndigheter** för att bekämpa både korruption och organiserad brottslighet undertecknade åklagarmyndigheten, inrikesministeriet och den statliga underrättelsetjänsten i december ett samförståndsavtal för att skapa en gemensam plattform för förebyggande utredningar. Samarbetet mellan de brottsbekämpande myndigheterna behöver överhuvudtaget vidareutvecklas för att förbättra utredningseffektiviteten, och bland annat innefatta ett skyddat system för informationsutbyte.

I april utökades antalet åklagare som driver korruptionsmål på de regionala åklagarmyndigheterna från 22 till 33.

När det gäller **resultaten** ökade antalet korruptionsärenden som statspolisen hänskjuter till åklagare med 16 procent från oktober 2013 till mars 2014 jämfört med motsvarande period året innan. Antalet fällande domar i distriktsdomstolarna minskade med 8 procent under samma period, medan antalet fällande domar i appellationsdomstolarna ökade med 81 procent. Fem utredningar om korruption inom rättsväsendet pågår och en fällande dom har avkunnats på appellationsnivå. När det gäller högt uppsatta statliga och lokala folkvalda tjänstemän pågår fem domstolsprocesser mot 25 svarande, och två fall av missbruk av tjänsteställning och andra liknande påståenden är under utredning. Antalet utredningar och fällande domar är totalt sett fortfarande lågt, i synnerhet när det gäller fallen av korruption på hög nivå. Många utredningar av korruptionsbrott leder inte till fällande domar, vilket visar att man måste förstärka domstolsväsendets oberoende, effektivitet och ansvarighet, samt stärka polisens och åklagarmyndighetens kapacitet.

För att åtgärda bristerna i **utredningseffektiviteten** och samarbetet mellan olika myndigheter infördes i maj månatliga möten som ska ledas av statsåklagaren och generaldirektören för polisen. Flera hinder kvarstår, bland annat bestämmelserna om avlyssning och övervakning, tidsfristerna för utredningar, bevisstillåtlighet och att utredningarna överlag fortfarande är reaktiva. De brottsbekämpande myndigheternas utredningskapacitet måste förstärkas, bland annat förmågan att angripa finansiell och ekonomisk brottslighet. Det nuvarande regelverket måste innehålla bestämmelser som tillåter att statspolisen inhämtar information för utredningsändamål från offentliga institutioner och privata företag som har hand om offentliga tjänster, samt bestämmelser om påföljder om man upptäcker att lagstiftningen inte efterlevs. Albanien uppmuntras även att inkludera olagligt berikande som ett brott i lagstiftningen, eftersom detta skulle ge en positiv signal. Mer måste göras när det gäller påföljdsmekanismerna i fall där samförståndsavtal mellan institutioner inte respekteras.

Överinspektoratet för deklaration av tillgångar och intressekonflikter vidtog åtgärder för att förbättra sina resultat under första kvartalet 2014. Några av de fall med dolda tillgångar som har anmälts till åklagare gällde tre domare, en åklagare, en ambassadör och två inspektörer. Överinspektoratet och de interna inspektionsmyndigheterna bör på det hela taget fullgöra sitt uppdrag på ett mer förebyggande sätt genom att inrikta sig på oförklarliga förmögenheter med hjälp av bättre riskbedömningar och genom att stämma av egen information med tillgängliga tillgångsdeklarationer och deklarationer av intressekonflikter. Det är i detta sammanhang

mycket viktigt att tillgångsdeklarationerna blir tillgängliga för de brottsbekämpande och utredande myndigheterna. Ett offentliggörande av tillgångsdeklarationer på det sätt som förutses i färdplanen för grundläggande prioriteringar skulle stärka ansvarigheten och främja ansträngningarna att avslöja orsakerna till oförklarliga förmögenheter.

Det har *på det hela taget* funnits en fortsatt politisk vilja att agera beslutsamt för att förebygga och bekämpa korruption. De strukturreformer som har genomförts visar att man har en övergripande strategi som innefattar ett stort antal institutioner. Det breda samrådet om utformningen av strategin mot korruption visar att regeringen vill inkludera en lång rad intressenter. Ett samarbete mellan olika myndigheter har inletts för att förbättra de förebyggande utredningarna och systematiska riskanalyserna och övervinna hindren för att förbättra utredningarnas effektivitet. För att driva på EU-integrationen ytterligare måste Albanien betona genomförandet av lagstiftningen om tillgångsdeklarationer, öka de förebyggande utredningarna och vidta fler åtgärder för att effektivisera utredningarna. Målet ska vara att bygga vidare på de inledande insatserna och uppnå konkreta resultat när det gäller utredningar, åtal och slutliga domar i korruptionsärenden. En planerad genomgripande reform av rättsväsendet kommer också att vara mycket viktig i kampen mot korruption.

4. Kampen mot organiserad brottslighet

Flera organisatoriska förändringar har sedan oktober genomförts inom statspolisen och åklagarmyndigheten och viktig lagstiftning om polisens organisation och utbildning, samt om vapenkontroll, är färdig att antas. En allmän uttagning för att rekrytera ny personal till statspolisen inleddes i mars. Trots en besvärlig budgetsituation höjdes anslagen för polislöner med 10 procent under 2014. 39 polismän har avskedats av disciplinära skäl sedan september. När det gäller terrorism som finansieras genom organiserad brottslighet har en ny enhet för terrorismbekämpning inrättats inom statspolisen.

Polisen har organiserat framgångsrika insatser i kampen mot narkotika, människohandel, penningtvätt och beslag av sprängämnen inom landet och har även deltagit i liknande insatser utomlands. När det gäller ***det internationella polisiära och rättsliga samarbetet*** ratificerades det fjärde tilläggsprotokollet till den europeiska utlämningskonventionen i januari. Sammanlagt 25 undersökningskommissioner från EU:s medlemsstater besökte Albanien mellan oktober 2013 och slutet av april 2014. Under samma period utlämnades 34 personer till Albanien från EU:s medlemsstater, medan 49 personer utlämnades till EU:s medlemsstater från Albanien. Ett insatsprotokoll undertecknades mellan statspolisen och det italienska inrikesministeriets avdelning för allmän säkerhet. Albanien samarbetar med Italien och Grekland för att inrätta ett gemensamt centrum för polissamarbete för att kontrollera olaglig gränsöverskridande verksamhet i Saranda. Regelbundna möten hålls med sambandsmän från partnerländerna för att utbyta information om utredningar som rör vinning av brott.

Ett avtal om operativt samarbete med Europol, som undertecknades i december förra året, ratificerades av Albanien den 20 mars. Utbytet av information underlättas genom att en

albansk sambandsman är placerad på Europol. Under rapporteringsperioden deltog Albanien i en internationell polisinsats, som fick stöd från Europol, för att spåra upp stulna och insmugglade bilar. Insatsen ledde till att 24 personer åtalades. Myndigheterna bör mer aktivt utnyttja alla tillgängliga möjligheter till internationellt samarbete och bilda fler gemensamma utredningsteam. Kapaciteten att använda särskild utredningsteknik bör förstärkas med avseende på den rättsliga och förfarandemässiga ramen.

När det gäller **kampen mot människohandel (trafficking)** har den nationella samordnaren för insatser mot människohandel gett ny kraft åt den nationella återförvisningsmekanismen genom att öka de förebyggande och medvetandehöjande insatserna. Samordnaren är också i färd med att slutligt fastställa den nya nationella strategin och handlingsplanen för perioden 2014–2016. Under 2014 har den nationella samordnaren för insatser mot människohandel för första gången fått en egen budget. Tre mobila enheter inrättades i Tirana, Vlora och Elbasan, vilket ledde till att fler offer och potentiella offer kunde identifieras. Den regionala polisen har varje månad möten med åklagarmyndigheten för grov brottslighet. För att komma till rätta med tvångsarbete och inhemsk människohandel har arbetsinspektoratet inlett kontroller på nattklubbar i samarbete med polisen i Tirana. En särskild hjälplinje för offer för människohandel inrättades i mars, och offren kan sedan november 2013 få rättshjälp till 30 procent lägre advokatarvoden. De senaste ändringarna om människohandel i strafflagen bör tillämpas med särskild noggrannhet, de strukturer som ansvarar för deras genomförande bör stärkas och utredningen av ärenden som gäller inhemsk människohandel bör skärpas. Antalet fällande domar för människohandel var fortfarande lågt. Kapaciteten att göra hot- och riskbedömningar i syfte att upptäcka offer för människohandel måste förstärkas, så att denna företeelse kan angripas på ett mer förebyggande sätt.

När det gäller **bekämpningen av penningtvätt** kunde en viss ökning av antalet brott som gäller penningtvätt och som hänsköts av polisen till åklagarmyndigheten noteras under perioden från oktober 2013 till mitten av april 2014, jämfört med motsvarande period året innan. Antalet fällande domar för penningtvätt var emellertid fortfarande lågt. Antalet fällande domar för penningtvätt var emellertid fortfarande lågt.

Från oktober 2013 till slutet av mars hänsköt statspolisen 45 ärenden för utredning av vinning av brott till åklagarmyndigheten för grov brottslighet, vilket var en viss ökning jämfört med samma period året innan. Ekonomiska utredningar måste genomföras systematiskt och kapaciteten när det gäller sådana utredningar förstärkas på ett effektivt sätt, vilket bör leda till att fler tillgångar som härrör från brottslig verksamhet kan konfiskeras.

När det gäller **ekonomisk brottslighet** ägde en stor polisinsats rum mellan oktober och december 2013 som var inriktad på illegala spellokaler. Den ledde till att 720 utredningar av ekonomiska brott genomfördes och till att en stor mängd spelutrustning till ett värde av 8,5 miljoner euro kunde konfiskeras. Möjligheten att beslagta tillgångar måste utnyttjas systematiskt.

Kapaciteten hos det interinstitutionella centrumet för insatser till havs att operativt övervaka bekämpningen av organiserad brottslighet har förstärkts genom modernisering av sju kustradarstationer som täcker landets hela territorialvatten. Det samlade informationshanteringssystemet, som är en onlinedatabas för informationsutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter, fungerar fullt ut. Gemensam insatsutbildning för personalen har ägt rum. Särskild uppmärksamhet måste ägnas åt riskanalys av avskaffandet av det tillfälliga förbudet mot racerbåtar.

När det gäller **kampen mot narkotika** håller den nationella planen mot narkotikaframställning på att genomföras. Narkotikabeslagen har fortsatt och mellan oktober 2013 och slutet av mars 2014 ökade beslagen av marijuana (18,8 ton jämfört med 13,6 ton) och kokain (14,5 kg jämfört med 1,7 kg) jämfört med motsvarande period året innan. Beslagen av heroin minskade däremot (25,6 kg jämfört med 44,8 kg). Beslagtagen narkotika förstördes offentligt i mars, april och maj. Fler insatser ledde totalt sett till fler åtal för olaglig narkotikahandel under samma period. Narkotikautredningar måste systematiskt åtföljas av parallella ekonomiska utredningar. Ökade systematiska kontroller av havsgränsen är nödvändiga för att stänga av smuggelvägarna. Internationellt samarbete med Italien, Grekland, Tyskland, Belgien, USA och Kosovo² ledde till att 51 personer som är misstänkta för olaglig internationell narkotikahandel greps under samma period, jämfört med 31 året innan. Kampen mot nätverken för narkotikahandel måste utökas genom ett utökat internationellt samarbete och med hjälp av särskilda utredningsmetoder som baseras på hotbedömningar och som kombineras med parallella ekonomiska utredningar. Flera konkreta åtgärder måste vidtas för att förstöra narkotikaodlingar. Mätbara resultatindikatorer och förväntade resultat måste dessutom läggas till i den nationella planen mot narkotikaframställning.

Organisatoriska förändringar har på det hela taget införts och viktig lagstiftning om polisens organisation och utbildning, samt om vapenkontroll, är färdig att antas. Det internationella polisiära och rättsliga samarbetet har utökats genom genomförandet av utlämningsavtal. Den nationella återförvisningsmekanismen för människohandel har fått ny kraft genom ett ökat samarbete mellan de brottsbekämpande myndigheterna. Utredningar har lett till en del positiva resultat när det gäller bekämpningen av narkotika, människohandel och penningtvätt. Bekämpningen av narkotikaframställning måste utökas. För att driva på EU-integrationen måste Albanien förbättra resultaten av kampen mot den organiserade brottsligheten ytterligare genom ett utökat interinstitutionellt samarbete, effektivare förebyggande utredningar och systematisk användning av ekonomiska utredningar, genom ett starkare internationellt och regionalt samarbete, bland annat med Europol, och genom ökade insatser mot alla former av organiserad brottslighet.

² Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/99 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.

5. Reform av rättsväsendet

I januari meddelades att en rättslig reform skulle genomföras för att effektivisera **rättsväsendet**. Albanien begärde ett samarbete med Venedigkommissionen, och en färdplan utformades med fem huvudprioriteringar, däribland reformen av rättsväsendet. Processen för att utforma en strategi för perioden 2014–2020 inleddes. I februari inrättades en rådgivande arbetsgrupp för reformen av rättsväsendet inom justitieministeriet.

I mars bad Albanien Venedigkommissionen att ta ställning till två omgångar med ändringar av civilprocess- och straffprocesslagarna. Den ena omgången ändringar ger domare rätt att bötfälla advokater som upprepade gånger är frånvarande under förhandlingar i tvistemål och brottmål, medan den andra begränsar vilka typer av överklaganden som kan göras till Högsta domstolen. Syftet med dessa ändringar är att minska domstolarnas arbetsbelastning och öka deras effektivitet. Det är meningen att Venedigkommissionens hjälp gradvis ska utvidgas till ett stort antal ämnesområden.

I linje med de ändrade bestämmelserna i civilprocesslagen prövas de flesta tvistemål i Högsta domstolen av en panel av tre domare. Mer måste göras för att Högsta domstolen ska bli mer effektiv. Bland annat bör rättspraxisen harmoniseras och offentliggöras, straffprocesslagen ändras för att förändra förfarandena hos Högsta domstolen när det gäller sammansättningen av paneler som prövar brottmål, bestämmelser antas för att minska antalet överklaganden, den interna omorganisering av domstolen som pågår för att effektivisera dess funktion slutföras och de tre lediga platserna i Högsta domstolen tillsätts.

Offentliggörandet nyligen av en uttömmande förteckning över domare som anger deras ställning är ett steg mot ökad **öppenhet** i systemet för att utnämna, befordra och flytta domare. En utvärdering av domarna måste genomföras avseende perioden 2007–2009 och efterföljande år. Fler åtgärder krävs för att se till att förfarandena inom Högsta rättsliga rådet för att utnämna, befordra och flytta domare uteslutande baseras på de sökandes meriter och andra objektiva kriterier.

Det samlade elektroniska systemet för ärendehantering, som dels ser till att ärenden tilldelas domare på ett slumpmässigt och öppet sätt, dels är viktigt för att övervaka eftersläpande ärenden, har ännu inte införts på alla domstolar. Detta är särskilt relevant när det gäller distriktsdomstolen i Tirana, domstolen för grov brottslighet, appellationsdomstolen för grov brottslighet och de nyligen inrättade förvaltningsdomstolarna, där systemet inte har tagits i bruk.

Domstolsbeslut bör vara tillgängliga för alla yrkesutövare och för allmänheten. Besluten bör dessutom offentliggöras i en sökbar databas, tillsammans med en motivering, inom en rimlig tidsfrist och i enlighet med rekommendationerna från kommissionen för rätt till information och skydd av personuppgifter.

Genom ändringarna i straffprocesslagen när det gäller korruptionsbrott bland högt uppsatta statliga tjänstemän (se avsnitt 3 – Åtgärder mot korruption) införs förfaranden för att upphäva deras immunitet. När det gäller vanliga domare krävs ett tillstånd från Högsta rättsliga rådet efter en ansökan från en åklagare för kroppsvisitering och husrannsakan, liksom för varje form av frihetsberövande. När det gäller domare i Högsta domstolen eller i författningsdomstolen är det den allmänna åklagarmyndigheten som måste begära att Högsta domstolen ska upphäva immuniteten. Ledamöter i Högsta domstolen och i författningsdomstolen omfattas, till skillnad från vanliga domare och åklagare, av Högsta domstolens behörighet när det gäller korruptionsrelaterade brott.

Högsta rättsliga rådet har vidarebefordrat information om sex fall av misstänkt korruption till åklagarmyndigheten.

Justitieministern har sedan oktober 2013 inlett disciplinära förfaranden mot 19 domare, vilka har överlämnats till Högsta rättsliga rådet för prövning. Högsta rättsliga rådet har hittills behandlat fem av dessa fall. En domare har avskedats, en annan har flyttats ned till en domstol på lägre nivå för en tvåårsperiod och tre domare har fått varningar om avsked. I december 2013 stängde Högsta rättsliga rådet i ett separat ärende av en domare från vidare tjänsteutövning i avvaktan på ett slutligt avgörande. Justitieministern inledde förfaranden mot två åklagare. Det disciplinära systemet bör skärpas, justitieministerns roll i det disciplinära förfarandet och i Högsta rättsliga rådet bör ses över, nya immunitetsregler för underrättsdomare bör införas i praktiken och en praxis av utdömda påföljder bör etableras.

När det gäller **effektivitet** inrättades alla sex förvaltningsdomstolar, förvaltningsdomstolen för överklaganden och Högsta förvaltningsdomstolen fr.o.m. november 2013. Utnämningen av domare till dessa domstolar, som bland annat behandlar ärenden som överförts från andra domstolar, skedde efter en examination. Processen för att tillsätta de resterande nio lediga tjänsterna på fem förvaltningsdomstolar utanför Tirana och färdigställa domstolslokaler måste fullföljas.

Efter författningsdomstolens beslut i mars 2014 om att lagen om rättskipning från april 2013 inte är förenlig med konstitutionen är det nödvändigt att fylla detta rättsliga vakuum och anta bestämmelser som reglerar domstolarnas och deras ämbetsmäns arbete. Enligt beslutet skulle det ha krävts kvalificerad majoritet, i stället för enkel majoritet, för att parlamentet skulle godkänna lagen 2013.

När det gäller **rätten till rättslig prövning** bör bestämmelserna om ändring av 2008 års lag om rättshjälp beträffande befrielse från domstolsavgifter för vissa kategorier medborgare och om inrättande av lokala rättshjälpsbyråer tillämpas.

Albanien har *på det hela taget* visat sin beslutsamhet när det gäller att genomföra reformen av rättsväsendet, i synnerhet genom att samarbeta med Venedigkommissionen för att öka systemets oberoende, ansvarighet och professionalism. En del ansträngningar har gjorts för att minska domstolarnas eftersläpande ärenden och arbetsbelastning generellt sett samt för att öka

öppenheten inom rättsväsendet. Åtgärder har vidtagits för att göra det lättare att ställa domare och åklagare till svars genom införande av förfaranden för att upphäva deras immunitet. Flera påföljder utdömdes efter disciplinära förfaranden. För att driva på EU-integrationen måste Albanien noggrant fullfölja reformen av rättsväsendet genom fortsatta kontakter med Venedigkommissionen, anta flera viktiga bestämmelser för att framför allt stärka oberoende och ansvarighet – i linje med färdplanen för reformen av rättsväsendet – och genomföra antagna åtgärder på ett tillfredsställande sätt.

6. Slutsats

Albanien har fortsatt att genomföra och konsolidera sina EU-relaterade reformåtgärder, i synnerhet dem som är kopplade till statusen som kandidatland. Det har hela tiden funnits en politisk vilja att agera beslutsamt för att förebygga och bekämpa korruption, och strukturreformerna vittnar om en övergripande strategi som innefattar ett stort antal institutioner. Viktiga lagreformer har införts för att bekämpa den organiserade brottsligheten, och utredningar har gett positiva resultat i kampen mot narkotikasmuggling och andra typer av grov och organiserad brottslighet. Albanien har visat sin beslutsamhet att genomföra reformen av rättsväsendet, i synnerhet genom att samarbeta med Venedigkommissionen för att öka systemets oberoende, ansvarighet och professionalism.

På grundval av slutsatserna i denna rapport bekräftar kommissionen sin rekommendation att rådet bör bevilja Albanien status som kandidatland.

Det är viktigt att Albaniens systematiska reformstrategi fortsätter, eftersom hållbara resultat är avgörande för landets fortsatta EU-integration. I denna rapport framhålls ett antal viktiga utmaningar som Albanien måste hantera för att driva på EU-integrationen ytterligare.

När det gäller bekämpningen av korruption måste Albanien, för att driva på EU-integrationen ytterligare, inrikta sig på genomförandet av lagstiftningen vad gäller tillgångsdeklarationer, öka de förebyggande utredningarna av korruptionsärenden och vidta fler åtgärder för att effektivisera utredningarna. Målet ska vara att bygga vidare på de inledande insatserna och uppnå konkreta resultat när det gäller utredningar, åtal och slutliga domar i korruptionsärenden. En planerad genomgripande reform av rättsväsendet kommer också att vara avgörande i kampen mot korruption.

När det gäller bekämpningen av organiserad brottslighet måste Albanien, för att driva på EU-integrationen, förbättra sina resultat genom ett utökat interinstitutionellt samarbete, effektivare förebyggande utredningar och systematisk användning av ekonomiska utredningar, ett starkare internationellt och regionalt samarbete, bland annat med Europol, och genom ökade insatser mot alla former av organiserad brottslighet.

När det gäller reformen av rättsväsendet måste Albanien, för att driva på EU-integrationen, noggrant fullfölja denna reform genom fortsatta kontakter med Venedigkommissionen, anta flera viktiga bestämmelser för att framför allt stärka oberoende och ansvarighet – i linje med

färdplanen för reformen av rättsväsendet – och genomföra antagna åtgärder på ett tillfredsställande sätt.

Det är dessutom avgörande att reformprocessen åtföljs av en stärkt och konsoliderad politisk dialog mellan regeringen och oppositionen. Ett kompromissbaserat och konstruktivt arbete i parlamentet är nödvändigt för hållbara reformer, och inrättandet av ett nationellt råd för EU-integration som förenar alla berörda parter är viktigt för att nå samförstånd inom hela det albanska samhället.

De viktiga utmaningar som identifieras i denna rapport kommer att beskrivas närmare i kommissionens lägesrapport i oktober 2014.